Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Chief Economist

Auteur
[redacted]

Aan de Minister

TER BESLISSING
Datum
20 december 2021

Kenmerk
CE / 21320614

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)

nota

Beslisnota aanpassing steunpakket n.a.v. de lockdown van 19 december 2021

Parafenroute

[redacted]	[redacted]	[redacted]

Aanleiding

- Nederland is vanaf zondag 19 december tot en met in ieder geval vrijdag 14 januari 2022 in lockdown.
- Het kabinet heeft daarop besloten om het steunpakket te verruimen met name voor het vierde kwartaal van 2021 en zo getroffen ondernemers en bedrijven tegemoet te komen.
- In voorliggende brief informeert het kabinet de Kamer hier verder over.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord wordt gevraagd op de volgende beslispunten:

- Stemt u in met het aanpassen van het steunpakket voor het vierde kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022?
- Stemt u in met verzending van bijgevoegde Kamerbrief daaromtrent?

Kernpunten

- In het licht van de lockdown wordt voorgesteld om:
    - De omzetverliesdrempel in de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) te verlagen naar 20% in het vierde kwartaal van 2021 (was 30%);
    - Het maximaal te vergoeden omzetverlies in de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) te verhogen naar 90% in het vierde kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 (was 80%); en
    - De terugbetalingen in de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uit te stellen.
    - Uitstellen van de eventuele invoering van een (jaar)omzetcriterium, het onderzoek naar de uitvoerbaarheid wordt wel voortgezet met het oog op latere invoering.

Toelichting

- In de persconferentie van 18 december 2021 heeft het kabinet aangekondigd dat Nederland vanaf 19 december 2021 weer in lockdown gaat. Deze aankondiging kwam voor veel bedrijven en ondernemers onverwachts omdat de coronamaatregelen op 14 december 2021 net waren verlengd. Ook het meer preventieve karakter van de lockdown met als doel de vertraging van de verspreiding van de omikronvariant draagt bij aan de onverwachtheid. De besmettingen en ziekenhuisopnames hadden immers een daling ingezet in voorafgaande week. Bovendien, was de tijdsperiode tussen aankondiging en invoering van de lockdown zeer kort, waardoor anticiperen nagenoeg onmogelijk was.
- Er waren bij het kabinet zorgen dat sommige bedrijven en ondernemers buiten de boot zouden vallen voor steun:
    - De lockdown ging pas op 19 december 2021 in. Dit is erg laat in het lopende kwartaal, waardoor sommige bedrijven en ondernemers de omzetverliesdrempel van 30% die voor de TVL geldt niet halen. Door de omzetverliesdrempel te verlagen naar 20% kunnen meer ondernemers en bedrijven aanspraak maken op de TVL. Het risico is wel dat hierdoor ook bedrijven met omzetverlies door andere oorzaken in aanmerking komen voor TVL.
    - Door de strenge lockdown is het aannemelijk dat het aantal bedrijven met een groot omzetverlies toeneemt. De cap in de NOW zorgt er voor dat bedrijven met een omzetverlies van meer dan 80% nu maximaal een omzetverlies van 80% vergoed krijgen. Door het ophogen van de cap naar 90% kunnen bedrijven met een omzetverlies van meer dan 80% een hogere vergoeding krijgen.
    - Ook zelfstandig ondernemers worden getroffen door de nieuwe coronamaatregelen. Eerder was afgesproken dat zelfstandigen vanaf 1 januari 2022 moesten beginnen met het terugbetalen van hun Tozo-lening. Gezien de huidige lockdown is het onlogisch om op 1 januari 2022 te beginnen, de nieuwe startdatum wordt 1 juli 2022. Ook de looptijd van de Tozo-lening wordt met één jaar verlengd van 5 jaar tot 6 jaar.
    - Voor specifieke knelpunten die optreden bij cultuur en dierentuinen wordt aanvullend steun verleend. Het kabinet komt ouders met kinderen op de (gesloten) buitenschoolse opvang (bso) tegemoet door de eigen bijdrage te vergoeden.
    - Het kabinet geeft gemeenten de ruimte om soepel en ruimhartig om te gaan bij het ondersteunen van haar inwoners.
- Ten aanzien van sectoren als de niet-essentiële detailhandel en niet-essentiële dienstverlening zijn specifieke steunmaatregelen onderzocht, maar specifieke maatregelen stuiten uitvoeringstechnisch op problemen. Daarbij staan de uitvoeringsorganisaties onder grote druk. De enige

manier om nu snel, effectief en juridisch houdbaar steun te verlenen is met aanpassing van de reeds bestaande generieke steunmaatregelen.

- Met de tijdelijke verruiming van de steunmaatregelen in het vierde kwartaal van 2021 biedt het kabinet werkenden en ondernemers daarom extra ondersteuning en zekerheid. Hiermee komt het kabinet ondernemers tegemoet, maar hier kleven ook nadelen aan. Zo worden er door deze verruimingen ook meer niet-corona gerelateerde omzetschommelingen opgevangen met steun. Ook neemt het risico op fraude en misbruik toe. Verder verstoort steun de economische dynamiek, wat op lange termijn schade veroorzaakt.
- Het budgettaire beslag van de aanpassingen van het steunpakket zijn naar schatting €580 mln.